

NieuwBlauw
t.a.v. dhr. S. Klein Obbink
Piuslaan 157
5643 PB Eindhoven

Roermond : 7 december 2015
Ons kenmerk : AM16443
Betreft : Quicksan Flora- en faunawet Donkstraat 5 te Boekel
Behandeld door : ir. J.P.M. Hovens (Faunaconsult) en ing. G. Reuver (Aeres Milieu)

Geachte heer Klein Obbink,

In opdracht van NieuwBlauw heeft Aeres Milieu in samenwerking met Faunaconsult een quickscan Flora- en faunawet uitgevoerd bij een perceel aan de Donkstraat 5 te Boekel.

Werkwijze

Op 1 december 2016 heeft Faunaconsult het plangebied en de omgeving ervan bezocht voor een quickscan flora- en faunawet. Daarbij werden de aanwezige biotopen beoordeeld op hun geschiktheid als habitat voor beschermde dier- en plantensoorten. Er werd gezocht naar (tekenen van aanwezigheid van) beschermde planten, zoogdieren, vogels, reptielen en amfibieën. Met betrekking tot zoogdieren werd speciaal gelet op pootafdrukken, krabsporen, wissels, uitwerpselen, haren, graafsporen, hollen, en potentieel geschikte verblijfplaatsen. Aan de hand van relevante (verspreidings)literatuur (RAVON, 2006, 2007, 2010, 2011, 2013) en de waarnemingsoverzichten op www.ravon.nl/tijdschrift is vervolgens ingeschat welke beschermde soorten mogelijk in het plangebied voorkomen.

Beschrijving plangebied

Het plangebied (zie figuur 1) bestond tijdens het veldbezoek uit een vrij recent opgeleverd braakliggend perceel, waarop een atlasceder en een zomereik aanwezig waren. Verder groeiden er tijdens het veldbezoek kruiden als vroegeling, klein vogelpootje, paardenbloem, doornappel en vingerhoedskruid. Figuren 2 t/m 4 zijn foto's die Faunaconsult op 1 december 2016 in het plangebied heeft gemaakt.

Ongeveer een jaar geleden is een in het plangebied gelegen woonhuis en bijgebouw in opdracht van de Gemeente Boekel gesloopt. Ook is de meeste vegetatie verwijderd. Figuur 5 toont een foto van het plangebied vóór de sloop.

Rondom het plangebied bevinden zich woningen met tuinen.

Figuur 1. Het plangebied (rood omlijnd).

Figuur 2. Het plangebied, gezien vanuit het zuidoosten.

Figuur 3. Het plangebied, gezien vanuit het noordwesten.

Figuur 4. Het plangebied, gezien vanuit het noordoosten, met op de voorgrond een dood konijn.

Figuur 5. Het plangebied met de ongeveer 1 jaar geleden gesloopte gebouwen. Bron: Google streetview.

Voorgestane situatie

In het plangebied worden 2 geschakelde woningen, 8 sociale appartementen, een ontsluitingsweg en parkeergelegenheid gerealiseerd (zie figuur 6).

Figuur 6. De voorgestane situatie.

De Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet richt zich op de bescherming van circa 500 plant- en diersoorten. Het gaat hierbij om alle inheemse zoogdieren (uitgezonderd bruine rat, zwarte rat en huismuis), alle inheemse vogelsoorten, alle amfibieën en reptielen, een aantal vissen en enkele bij AMvB (Stb. 523, 2000) speciaal aangewezen plant- en diersoorten. Uitgangspunt van de wet is het 'nee, tenzij'- beginsel. Slechts voor een beperkt aantal handelingen kan op basis van artikel 75 van de Flora- en faunawet ontheffing worden verleend van de verboden uit artikel 8 t/m 11 van de wet (voor zover hiervoor niet reeds op basis van een ander artikel vrijstelling of ontheffing kan worden verleend). Voorwaarde daarbij is dat met de voorgenomen activiteit geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort.

Kort gezegd worden de onder de Flora- en faunawet beschermde plant- en diersoorten in drie categorieën opgedeeld, met elk een ander regime wat betreft ontheffingen:

1. algemene soorten (FF1);
2. overige soorten (FF2);
3. streng beschermde soorten (FF3).

De categorie 'algemene soorten' - zoals mol en konijn - is voor de meeste activiteiten vrijgesteld voor een ontheffingsaanvraag.

De categorie 'overige soorten' is eveneens voor de meeste activiteiten vrijgesteld voor een ontheffingsaanvraag, mits die activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door het Ministerie van Economische zaken goedgekeurde gedragscode. In zo'n code geeft een sector zelf aan welke gedragslijnen men volgt om het schade van beschermde soorten zo veel mogelijk te voorkomen. Bijvoorbeeld altijd eerst inventariseren waar de soorten precies voorkomen en daar met de werkzaamheden rekening mee houden (door een hol af te schermen of de standplaats van planten aan te geven). Als een sector nog niet beschikt over een goedgekeurde gedragscode, dan moet er bij ruimtelijke ingrepen bij eventueel voorkomende verblijfplaatsen van beschermde soorten van de categorie overige soorten een ontheffing worden aangevraagd. Daarbij kan worden volstaan met een zogenaamde lichte toetsing. Dat houdt in dat de voorgenomen maatregelen 'geen afbreuk doen aan gunstige staat van instandhouding van de soort'.

De categorie 'streng beschermde soorten' omvat de soorten die worden genoemd in bijlage 4 van de Habitatrichtlijn of bijlage 1 van AMvB artikel 75 van de Flora- en faunawet en alle inheemse vogels. Voor de categorie 'streng beschermde soorten' wordt slechts in een beperkt aantal situaties een vrijstelling verleend. Voor ruimtelijke ontwikkelingen geldt géén vrijstelling en moet dus altijd een ontheffing worden aangevraagd. Een ontheffingsaanvraag voor streng beschermde soorten wordt getoetst aan drie criteria (Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2005):

- 1) er wordt geen afbreuk gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort
- 2) er is geen goed alternatief
- 3) de activiteit past binnen een van de hierna genoemde belangen:
 - Onderzoek en onderwijs;
 - Repopulatie en herintroductie;
 - Bescherming van flora en fauna;
 - Veiligheid van het luchtverkeer;
 - Volksgezondheid of openbare veiligheid;
 - Dwingende redenen van openbaar belang;
 - Voorkomen van ernstige schade aan vormen van eigendom;

- Belangrijke overlast veroorzaakt door dieren;
- Uitvoering van werkzaamheden in het kader van bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en bosbouw;
- Bestendig gebruik;
- Uitvoering in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling.

Deze drie criteria vormen de zogenaamde uitgebreide toets en aan alle drie criteria moet worden voldaan.

In sommige gevallen gelden bovendien aanvullende toetsingscriteria. Als het gaat om een ontheffingaanvraag in het kader van

- bestendig beheer en onderhoud in landbouw of bosbouw, of
- bestendig gebruik, of
- ruimtelijke inrichting of ontwikkeling,

én het gaat om 'streng beschermde soorten' en/of vogelsoorten, dan wordt extra getoetst op het volgende criterium:

- 4) de werkzaamheden moeten zodanig uitgevoerd worden dat er sprake is van 'zorgvuldig handelen'.

Bevindingen

Zoogdieren

De bebouwing in het plangebied is ongeveer een jaar geleden gesloopt, zonder enig flora- en faunaonderzoek. Het is daardoor mogelijk dat er in de woning of in het bijgebouw vleermuisverblijven (en vleermuizen) aanwezig waren. Omdat dit nu niet meer het geval is, zijn er geen vleermuissoorten in tabel 1 opgenomen. Omdat de woning in figuur 5 geen grotere openingen lijkt te hebben, is het niet waarschijnlijk dat er in de woning een steenmarterverblijf aanwezig was.

De vegetatie in het plangebied is ongeveer een jaar geleden, zonder enig flora- en faunaonderzoek verwijderd. Het is te verwachten dat er voor die tijd meerdere zoogdiersoorten uit de laagste beschermingscategorie aanwezig waren. Op een aan myxomatose gestorven konijn na, werden er tijdens het veldbezoek in het plangebied geen sporen, wissels, uitwerpselen etc. van overige zoogdieren aangetroffen. Omdat er geen konijnenholen in het plangebied aanwezig waren, is deze soort niet in tabel 1 opgenomen. Tabel 1 geeft weer welke beschermde zoogdiersoorten (mogelijk) een vaste rust- en verblijfplaats in het plangebied hebben.

Nederlandse naam en wetenschappelijke naam	FF1	FF2	FF3
Aardmuis (<i>Microtus agrestis</i>)	X		
Mol (<i>Talpa europea</i>)	X		

FF1 = algemene soorten

FF2 = overige soorten

FF3 = streng beschermde soorten

Tabel 1. Beschermde zoogdiersoorten die (mogelijk) een vaste rust- en verblijfplaats in het plangebied hebben. De status van de soorten in de Flora- en faunawet is eveneens weergegeven.

Vogels

De tot voor kort aanwezige woning bevatte mogelijk huismusnesten. Omdat de woning een overstekend dak had (zie figuur 5), is het niet te verwachten dat er gierzwaluwnesten aanwezig waren. Omdat in het plangebied (nog) twee bomen aanwezig zijn, is het mogelijk dat er in het broedseizoen vogelnesten van algemene soorten als Turkse tortel en vink aanwezig zijn. Vogelsoorten waarvan het nest jaarrond als een vaste rust- en verblijfplaats wordt beschouwd, en vogels waarvan Dienst Regelingen (2009) een omgevingsscan eist, broeden niet meer in het plangebied of de directe omgeving ervan.

Overige beschermde soorten

Tijdens het veldbezoek werden geen beschermde planten in het plangebied aangetroffen. Deze zijn op grond van de aanwezige biotopen ook niet te verwachten.

Conclusies

(Mogelijk) verlies aan vleermuisverblijven en huismusnesten: mitigeren

In de inmiddels gesloopte woning bevonden zich mogelijk vleermuisverblijven en huismusnesten. Doordat de woning zonder voorafgaand flora- en faunaonderzoek is gesloopt, zijn er mogelijk vaste rust- en verblijfplaatsen en individuen van de gewone dwergvleermuis, laatvlieger en huismus vernietigd. In tabel 2 zijn de mogelijk gepleegde overtredingen op de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet weergegeven.

Soort	Beschermingscategorie FF-wet	Art. 2	Art. 9	Art. 10	Art. 11	Art. 12
Gewone dwergvleermuis (<i>Pipistrellus pipistrellus</i>)	Tabel 3 (streng beschermde soorten)	X	X	X	X	
Laatvlieger (<i>Eptesicus serotinus</i>)	Tabel 3 (streng beschermde soorten)	X	X	X	X	
Huismus (<i>Passer domesticus</i>)	Vogels (jaarrond beschermde nesten)	X		X	X	X

Tabel 2. Mogelijke overtredingen van algemene verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet.

- Artikel 2: Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. Dit houdt in ieder geval in dat een ieder die redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten.
- Artikel 9: Het is verboden beschermde dieren te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
- Artikel 10: Het is verboden beschermde dieren opzettelijk te verontrusten.
- Artikel 11: Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde dieren te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.
- Artikel 12: Het is verboden eieren van beschermde dieren te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

De mogelijke overtredingen op de Flora- en faunawet ten aanzien van artikels 2 en 11 zijn deels nog terug te draaien door er voor te zorgen dat het plangebied zijn mogelijke functionaliteit voor beide vleermuissoorten en de huismus terug krijgt. Het is daarom gewenst in de nieuwbouw een viertal vleermuisverblijven aan te brengen die kunnen fungeren als kraam-, winter-, zomer- en of paarverblijf van beide vleermuissoorten. Elk nieuw te maken verblijf kan bestaan uit een open stootvoeg van minstens 2 cm breed, waarbij er in de achterliggende spouw een wandje van 2 bij 2 meter wordt geplaatst waaraan de vleermuizen kunnen hangen (ruw hout, mortel of gegalvaniseerd volièregeas met een maaswijdte van 1 cm²). Ook dient er in de nieuwbouw broedgelegenheid voor de huismus te worden gecreëerd, bijvoorbeeld door het plaatsen van 10 huismussendakpannen, 5 meter vogelvides (1 meter vogelvide biedt plaats aan 2 mussennesten) of 10 huismusnestkasten van houtbeton.

Beschermde dieren uit de categorie 'algemene soorten': vrijstelling

Doordat er twee bomen en vegetatie verdwijnen, zal een deel van het foerageergebied van enkele algemeen voorkomende beschermde zoogdieren en vogels verdwijnen. Holen en individuen van algemeen voorkomende zoogdieren zullen hierbij mogelijk worden verstoord of verdwijnen. Voor al deze soorten biedt de directe omgeving van het plangebied voldoende andere habitats. Voor het vernietigen van holten etc. en verstoren van beschermde zoogdieren en amfibieën van de categorie 'algemene soorten' voor ruimtelijke ingrepen, bestaat een vrijstelling op grond van 'AMvB artikel 75' van de Flora- en faunawet (Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2005). Er hoeft daarom geen ontheffing voor algemene soorten te worden aangevraagd.

Vogels: geen directe schade

Het foerageergebied van enkele algemeen voorkomende vogels zal deels verdwijnen. Voor al deze soorten biedt de directe omgeving van het plangebied echter voldoende andere foerageergebieden. Door de vegetatie buiten het broedseizoen (dus buiten de periode 15 maart – 15 juli) te verwijderen, wordt schade aan vogelnesten, eieren of jonge vogels voorkomen.

Voorkomen doden of verwonden dieren

De in de Flora- en faunawet genoemde 'algemene zorgplicht' is ook op beschermde soorten uit de categorie 'algemene soorten' van toepassing. Beschermde diersoorten (ook die van de categorie 'algemene soorten') die tijdens het verwijderen van vegetatie en het vergraven van grond worden aangetroffen, moeten direct worden gevangen en na afloop van de werkzaamheden in het aangrenzende gebied worden vrijgelaten.

Mocht u nog vragen hebben over de uitvoering van het onderzoek of de rapportage, belt u dan gerust met de heer H. Hovens.

Met vriendelijke groet,

Gé Reuver,
Aeres Milieu B.V.

Literatuur

- Dienst Regelingen. 2009. Bijlage aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten. Ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep. Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2005. Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde dieren en planten! Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Den Haag.
- RAVON, 2006. Waarnemingenoverzicht 2005. RAVON, 24: 46-64.
- RAVON, 2007. Waarnemingenoverzicht 2006. RAVON, 27: 46-64.
- RAVON, 2010. Waarnemingenoverzicht 2007 en 2008. RAVON, 34: 61-80.
- RAVON, 2011. Waarnemingenoverzicht 2010. RAVON, 42: 105-119.
- RAVON, 2013. Waarnemingenoverzicht 2012. RAVON, 51: 119-132.
- Rijksdienst voor Ondernemend Nederland. 2014. Soortenstandaard Huismus *Passer domesticus*. Ministerie van Economische zaken, Den Haag.